

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Svakere utvikling i norsk økonomi

Fallet i oljeprisen har dempet veksten i norsk økonomi i inneværende år. Det er utsikter til bedre vekst neste år, men bildet er litt svakere enn anslagene i Revidert nasjonalbudsjett fra mai. Særlig fylker og yrker med tilknytning til oljeindustrien merker fallet i aktivitetet i petroleumssektoren. På Sør- og Vestlandet har arbeidsledigheten steget det siste året. Samtidig har ledigheten gått ned i andre deler av landet. Den økonomiske politikken bidrar til fortsatt vekst i fastlandsøkonomien. Styringsrenten er satt ned til et historisk lavt nivå. Lønnsveksten har kommet ned, og kronen har svekket seg markert. Det bedrer lønnsomheten for bedrifter som møter konkurranse fra utlandet. Også økt bruk av olje- og fondsinntekter over statsbudsjettet bidrar til at sysselsettingen øker.

Trendveksten i økonomien er nå lavere enn for ti år siden. Selv om utvinning av olje og gass fortsatt vil gi store inntekter for Norge i mange år, vil næringens bidrag til veksten i resten av økonomien trolig avta. Samtidig trekker aldringen av befolkningen i retning av lavere vekst i arbeidstilbud, og produktiviteten har steget mindre de siste årene.

Veksten i BNP Fastlands-Norge anslås å stige fra 1¼ prosent i år til 1¾ prosent neste år. I 2017 ventes veksten å ta seg videre opp mot den beregnede trendveksten i økonomien. Arbeidsledigheten anslås å stige og nå toppen i løpet av det neste året.

Ujevn utvikling hos Norges handelspartnere

Gjeninnhenting etter den globale finanskrisen i 2008 og 2009 har tatt tid, og veksttaket i verdensøkonomien er fremdeles lavere enn gjennomsnittet for de siste 20 årene. Ubalanser som bygget seg opp i forkant av og under krisen, setter fortsatt sitt preg på utviklingen. I mange land er arbeidsledigheten fortsatt høy.

Det legges til grunn at veksten i BNP hos Norges handelspartnere vil tilta fra 2,2 prosent i år til 2,4 prosent neste år. Utviklingen skyldes i hovedsak bedring i de tradisjonelle industrilandene. Det er nå god vekst i amerikansk økonomi, oppgangen i Europa er moderat mens veksten i fremvoksende økonomier har avtatt jevnt siden 2010. Styringsrentene er fortsatt nær null i de toneangivende økonomiene, og i enkelte land også negative. Det kraftige fallet i oljeprisen vil fortsette å løfte veksten i verdensøkonomien selv om mange oljeeksporterende land påvirkes negativt.

Anslagene er usikre. Et tilbakeslag i Kina og andre fremvoksende økonomier kan redusere oljeprisen enda mer og skape ny uro i finansmarkedene. Oppgangen i euroområdet er skjør. Her hjemme er det usikkert hvor sterkt etterspørselen fra petroleumsnæringen vil reagere på lavere oljepris, og hvordan det vil slå ut i norsk økonomi og i arbeidsmarkedet.

På tross av en avdemping i den økonomiske veksten, har boligprisene fortsatt å stige i store deler av landet. Høye boligpriser og høy gjeld i husholdningene kan utløse og forsterke et tilbakeslag i norsk økonomi.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før

	Mrd.				
	kroner ¹				
	2014	2014	2015	2016	2017
Privat konsum	1 288,9	2,0	2,5	1,9	2,8
Offentlig konsum.....	690,3	2,7	2,4	2,7	1,4
Bruttoinvesteringer i fast kapital	747,7	0,6	-2,4	0,2	2,5
Herav: Oljeutvinning og rørtransport.....	216,0	-1,7	-11,3	-8,1	-5,5
Bedrifter i Fastlands-Norge.....	230,2	0,2	-0,4	4,5	6,7
Boliger.....	149,4	-1,6	1,2	1,4	4,4
Offentlig forvaltning	143,7	8,2	3,5	3,0	3,2
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	2 502,6	2,1	2,2	2,4	2,9
Eksport.....	1 207,6	2,7	2,5	1,3	2,4
Herav: Råolje og naturgass.....	537,9	1,5	0,0	-2,4	0,1
Tradisjonelle varer	343,0	2,3	4,1	4,0	4,0
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart	189,7	5,3	4,2	4,2	4,4
Import.....	932,4	1,9	2,5	2,7	4,5
Herav: Tradisjonelle varer	545,8	-0,3	1,8	3,3	4,6
Bruttonasjonalprodukt.....	3 149,7	2,2	1,2	1,2	1,6
Herav: Fastlands-Norge.....	2 527,4	2,2	1,3	1,8	2,1
Bruttonasjonalprodukt handelspartnerne.....		2,2	2,2	2,4	2,7
Andre nøkkeltall:					
Sysselsetting, personer		1,1	0,5	0,5	0,9
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		3,5	4,4	4,5	4,2
Arbeidsledighetsrate, registrert.....		2,8	2,9	3,2	3,1
Årslønnsvekst.....		3,1	2,7	2,7	3,0
Konsumprisvekst (KPI).....		2,0	2,1	2,5	2,1
Vekst i KPI-JAE		2,4	2,7	2,5	2,1
Råoljepris, kroner pr. fat ³		621	432	440	474
Tremåneders pengemarkedsrente, pst ⁴		1,7	1,3	0,8	0,9
Importveid kursindeks, årlig vekst i pst. ⁵		5,0	9,0	1,5	0,6

¹ Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser

² Utenom lagerendring.

³ Nivå i løpende priser

⁴ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september

⁵ Positivt tall angir svakere krone.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet